

PAŃSTWO IZRAEL
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

ustrój: republika parlamentarna z wybieranym na 7-letnią kadencję prezydentem;

ciało ustawodawcze: jednoizbowy parlament (Knesset) złożony z 120 wybieranych na czteroletnią kadencję posłów;

Prezydent Izraela – Reuven Rivlin (od 24 lipca 2014 r.)

Premier Izraela oraz Minister Spraw Zagranicznych – Benjamin Netanyahu (prezes prawicowej nacjonalistyczno-konserwatywnej partii Likud) – równocześnie pełni funkcje ministra komunikacji oraz ministra współpracy regionalnej

Minister Gospodarki i Przemysłu – Moshe Kahlon (równocześnie minister finansów)

Minister Energii, Infrastruktury i Wody – Yuval Steinitz

Ambasador Izraela w Warszawie – Pani Anna Azari

Ambasador RP w Tel Awiwie – Pan Jacek Chodorowicz

Powierzchnia: 22 tys. km², **ludność:** ok. 8 mln mieszkańców (Żydzi stanowią 75,4 % społeczeństwa, Arabowie 20,6 %, pozostałe 4 %: Beduini, Koptowie, chrześcijanie i in.)

Ludność na terenach sąsiednich: Zachodni Brzeg (obszar Palestyńskiej Władzy Narodowej) – 2,3 mln, Strefa Gazy – 1,5 mln;

Ludność osiedli żydowskich (na Zachodnim Brzegu, Wschodniej Jerozolimie i Wzgórzach Golan) – 350 tys. w 121 osiedlach (w 2005 r. Izrael jednostronnie deinstalował istniejące w Strefie Gazy osiedla – z uwagi na kwestie bezpieczeństwa/Strefa jest głównym obszarem działalności islamistycznej organizacji terrorystycznej Hamas; w chwili obecnej brak ludności żydowskiej w Strefie),

stolica: Jerozolima (ok. 830 tys. mieszkańców); ONZ i większość państw nie uznają *de iure* suwerenności Izraela nad całą Jerozolimą. Większość przedstawicielstw dyplomatycznych mieści się w Tel-Awiwie (ok. 410 tys., 3,5 mln w strefie metropolitarnej).

Języki oficjalne: hebrajski i arabski; w powszechnym użyciu angielski i rosyjski.

Walutą narodową jest 1 nowy izraelski szekel (ILS) = 100 agorot, średni kurs w 2015 r.: 1 USD = 3,89 ILS, w 2014 r.: 1 USD = 3,58 ILS.

PKB: ok. 282 mld USD, **struktura:** usługi – 70,2 %, przemysł – 27,3 %, rolnictwo – 2,5 %.

Główne gałęzie przemysłu: zaawansowane technologie ITC (hardware, software, sprzęt telekomunikacyjny, w tym do nawigacji, urządzenia medyczne, włókna optyczne, układy scalone (Intel, Microsoft oraz Apple posiadają centra R&D w Izraelu), farmaceutyki, wyroby chemiczne, obróbka (szlifowanie) diamentów, przetwórstwo rolno-spożywcze, przemysł obronny.

Rynek finansowy: w Izraelu działa ok. 70 funduszy typu *venture capital* – zarządzających środkami w wysokości 10 mld USD (ustępując rozmiarem rynku jedynie USA); ponadto w Izraelu operują duże banki inwestycyjne, m.in. Goldman Sachs, Deutsche Bank, JP Morgan.

Sektor R&D: Izrael posiada najwyższy na świecie współczynnik przypadających na jednego mieszkańca naukowców, inżynierów i techników (140 na 10.000 zatrudnionych, dla przykładu liczba ta dla USA i Japonii wynosi odpowiednio 85 i 84). Izrael rejestruje również największą – po Dolinie Krzemowej – liczbę firm typu *start-up*.

Energetyka: Izrael nie posiada złóż ropy naftowej ani węgla wykorzystywanego w produkcji energii elektrycznej, niemniej jednak posiada bogate – odkryte w 2009 r. – podmorskie złoża gazu ziemnego, których eksploatacja (złoża Tamar) rozpoczęła się w 2013 r.; początek wydobywania z prawie dwa razy większego złoża – Lewiatan – pozwoli na eksport surowca za granicę (popyt krajowy zaspokajany będzie przez ok. 20 lat wydobywaniem ze złoża Tamar).

Bogactwa naturalne: drewno, potas (wydobywany z Morza Martwego), rudy miedzi, fosfaty, brom, siarka, rudy manganu, gaz ziemny (na szelfie śródziemnomorskim).

Rolnictwo: zatrudnienie w rolnictwie – 2,6 %, w sektorze usług dla rolnictwa – 6,3 %, krajowy popyt na zboża jest zaspokajany w 80 % importem; główne płody rolne: owoce (jabłka, wiśnie i in.), warzywa, owoce cytrusowe – grejpfruty, pomarańcze i cytryny,

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2012	2013	2014	2015*
PKB (PPP, w mld USD)	253,6	267,9	274,8	281,8
PKB/1 mieszkańca (PPP, w tys. USD)	32,9	32,6	33,5	34,3
PKB (wzrost w %)	3,0	3,3	2,6	2,5
Deficyt budżetowy (% PKB)	b/d	3,7	2,7	2,0
Dług publiczny (% PKB)	66,9	66,5	65,9	64,4
Inflacja (w %)	1,7	1,5	0,5	- 0,6
Bezrobocie (w %)	b/d	6,2	5,9	5,6
Eksport towarów i usług (w mld USD)	62,3	62,0	63,3	56,4
Import towarów i usług (w mld USD)	71,7	71,3	71,2	58,8
Rezerwy dewizowe (mld USD, wł. złoto)	75,9	81,8	86,1	91,6
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	94,0	95,5	95,4	96,2
Bezpośrednie inwestycje zagr. w Izraelu (mld USD) – wartość skumulowana	75,9	86,9	98,7	108,5
Inwestycje bezpośrednie Izraela za granicą (mld USD) – wartość skumulowana	74,8	78,9	78,0	83,4

Źródło: CIA, www.cbs.gov.il, www.bankisrael.gov.il

*/ dane szacunkowe

Handel zagraniczny:

Eksport: 56,4 mld USD w 2015 r. Główne towary w eksporcie: maszyny i urządzenia, software, szlifowane diamenty, produkty rolne, chemikalia, tekstylia i dodatki; główni partnerzy (2014 r.): USA (26,9 %), Hong Kong (8,9 %), W. Brytania (5,8 %), Belgia (4,8 %), Chiny i Turcja (po 4,0 %).

Import: 58,8 mld USD w 2015 r. Główne towary w imporcie: surowce, sprzęt wojskowy, dobra inwestycyjne, diamenty nieoszlifowane, paliwa, zboża, dobra konsumpcyjne; główni partnerzy (2014 r.): USA (11,8 %), Chiny (8,3 %), Szwajcaria (7,2 %), Niemcy (6,4 %), Belgia (5,3 %).

W raporcie Banku Światowego **Doing Business 2016** oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Izrael zajmuje **53. pozycję** wśród 189 ujętych w rankingu gospodarek świata.

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych: ONZ, Światowa Organizacja Handlu (WTO), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Bank Światowy (WB), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Międzynarodowy Bank Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD), Konferencja NZ ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD), Organizacja NZ ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO).

Izrael zawarł umowę stowarzyszeniową z UE w 1995 r. (weszła w życie 01.06.2000 r.).

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Od wstąpienia Polski do UE współpraca gospodarcza z Izraelem realizowana jest w oparciu o zapisy umowy stowarzyszeniowej Izrael - UE. Ponadto obowiązują następujące umowy o:

- unikaniu podwójnego opodatkowania (podpisana w 1991, obowiązuje od 30.12.1991 r.)
- popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji (1991 r., obowiązuje od 6.05.1992 r.)
- współpracy w dziedzinie rolnictwa (1991 r., obowiązuje od 26.04.1993 r.)
- współpracy w dziedzinie turystyki (1997 r., obowiązuje od 30.08.1999 r.)
- współpracy technicznej w dziedzinie mleczarstwa (1997 r., obowiązuje od 09.10.1997 r.)
- zniesieniu obowiązku wizowego (1999 r., obowiązuje od 15.05.2000 r.)
- komunikacji lotniczej (1990 r., obowiązuje od 21.08.1991 r.)
- współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych (2001 r., obow. 09.12.2001 r.)
- ochronie informacji niejawnych (podpisana 24.02.2011 r.)
- memorandum o współpracy w dziedzinie przemysłów obronnych (podpisane 17.11.2004).

Podczas wizyty Prezydenta Izraela w Polsce (28-29 października 2014 r.) podpisana została Umowa między Rządem RP a Rządem Państwa Izrael (reprezentowanym przez jego agendę - Chief Scientist Office) o **współpracy w zakresie przemysłowych prac badawczo-rozwojowych**. Umowa weszła w życie z dniem 1 lutego 2016 r.

3. Wymiana handlowa z Polską

w mln USD	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika 2014=100 %
Obroty	764,2	762,7	795,9	861,5	839,5	97,4
Eksport	394,0	425,2	478,2	484,1	510,1	105,4
Import	370,2	337,5	317,7	377,4	329,4	87,1
Saldo	23,8	87,6	160,6	106,7	180,7	

Źródło: GUS

W 2009 r. po raz pierwszy w okresie obejmującym ostatnie 15 lat Polska odnotowała **dodatnie saldo** w obrotach handlowych z Izraelem i zdołała je utrzymać w kolejnych latach.

Obroty handlowe, tak po stronie eksportu, jak i importu tradycyjnie koncentrowały się na 3 grupach towarowych: produktów elektromaszynowych, wyrobów chemicznych i żywności.

Polski eksport do Izraela – dominujące pozycje w 2015 r.:

- gotowe artykuły spożywcze (gł. cukier, wody mineralne, czekolada, chleb, pieczywo cukiernicze, przetwory, produkty zbożowe, ryby) – 110 mln USD, udział 21,6 % w całości eksportu, wzrost o 8 % w porównaniu z 2014 r.;
- urządzenia mechaniczne i elektryczne (maszyny piorąco-suszące, aparatura do telefonii, silniki, turbiny, urządzenia dźwigowe, przewody elektryczne) – 90 mln USD, 17,6 % udział, wzrost o 21 %;
- wyroby różne (w tym: artykuły higieny osobistej i sanitarne, meble i ich części) – 72,5 mln USD, ok. 14 % udział, spadek o 1 %;
- pojazdy samochodowe (osobowe, autobusy, dostawcze) i ich komponenty (gł. podwozia) – 61 mln USD, 12 % udział, spadek o 20 %;
- produkty przemysłu chemicznego (preparaty higieniczne, środki czystości, leki, kosmetyki) – 40 mln USD, 8 % udział, spadek o 4 %;
- produkty pochodzenia zwierzęcego (wołowina świeża i mrożona) – 35 mln USD, udział 7 %, wzrost o 60 %.

Ponadto Polska wyeksportowała do Izraela wyroby metalowe (gł. ostrza do golenia) – 5,5 % udział, produkty przemysłu papierniczego – udział 3,6 % oraz wyroby z tworzyw sztucznych (opony, kauczuk syntetyczny) – udział 2,8 %. Ważną pozycję stanowiła też pszenica, która nie występowała w 2014 r., a której sprzedaż w ub. roku przekroczyła 6 mln USD.

Główni eksporterzy: Procter&Gamble Polska, Man Bus, Gillette Poland, General Motors, Eko-Vit, Zakład Przemysłu Mięsnego „Biernacki”, Mondi Świecie, Pfeifer&Langen Polska (cukier), Volkswagen Poznań, Krajowa Spółka Cukrowa, WSK PZL Rzeszów, Sokołów, Solaris Bus&Coach, Alstom Power (łączna liczba eksporterów: 1654 firmy, o ok. 190 więcej niż w 2014 r.).

W 2015 r. zakupiliśmy w Izraelu przede wszystkim:

- ✓ produkty przemysłu chemicznego (środki owado- i chwastobójcze, leki, sulfonamidy, preparaty kosmetyczne) – 88 mln USD, udział 27 % w imporcie, spadek o ca 29 % w stosunku do 2014 r.;
- ✓ urządzenia mechaniczne i elektryczne (gł. silniki, turbiny gazowe, aparatura do telefonii przewodowej, maszyny drukarskie, urządzenia do przetwarzania danych, armatura, nośniki do zapisu dźwięku) – 84,5 mln USD, 26 % udział, spadek o 13 %;
- ✓ wyroby z tworzyw sztucznych (płyty, taśmy i folie, rury i przewody, artykuły do pakowania) – 28 mln USD, 8 % udział, wzrost o 27 %;
- ✓ produkty mineralne (fosforany wapnia, magnezyt) – 21 mln USD, 6,5 % udział;
- ✓ produkty poch. roślinnego (gł. papryka, awokado i grejpfruty) – 19 mln USD, udział 6 %.

Pozostałe znaczące importowane pozycje towarowe to: narzędzia z metali nieszlachetnych, artykuły spożywcze (gł. soki owocowe i warzywne, przetwory), przyrządy lekarskie, surowce tekstylne, części i akcesoria samochodowe.

Główni importerzy: Makhteshim-Agan (środki ochrony roślin), Hamilton Sundstrand Poland (silniki samolotowe), Teva Poland (farmaceutyki), Iscar Poland (narzędzia), Grupa Azoty, Brembo Poland (motoryzacja), Luvena (nawozy), Adamed Pharma, Zeszuta (motoryzacja) - łączna liczba importerów: 1525 firm (o ok. 60 mniej niż w 2014 r.)

W okresie **styczeń – sierpień 2016 r.** wartość wzajemnych obrotów wyniosła **628,9 mln USD** (wzrost o 19,9 % w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r.), w tym **polski eksport – 396,2 mln USD** (wzrost o 27,5 %), zaś **import z Izraela – 232,7 mln USD** (wzrost o 8,8 %).

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Zgodnie z polskimi danymi statystycznymi (NBP) **bezpośrednie inwestycje izraelskie w Polsce wg stanu na koniec 2013 r. wynosiły ok. 223,4 mln USD**, jednak w praktyce izraelski kapitał zainwestowany w Polsce znacznie tę kwotę przewyższa.

Różne źródła wskazują na zaangażowanie izraelskich inwestorów na poziomie pomiędzy 2 a 5 mld USD (znakomita większość inwestorów izraelskich lokuje kapitał w Polsce poprzez firmy mające siedzibę w trzecim kraju europejskim – gł. Cypr, Holandia, lub USA).

W Polsce funkcjonowało 165 podmiotów z udziałem kapitału izraelskiego, z tego 8 o inwestycjach przekraczających 1 mln USD. Obecne są u nas m.in.: 4 firmy z listy największych inwestorów zagranicznych PAliIZ – Shikun&Binui Group i STR International (nieruchomości, Asbud Piaseczno), IT International Theatres (kina Cinema City) oraz TEVA (fabryka Polfa Kutno). Inne to: Link44, Elite, Eden – Dar Natury, Super Pharm. Największy izraelski przewoźnik – firma Egged – w 2006 roku wykupił polski koncern Mobilis Sp. z o.o. Firmy takie jak Cinema City, Plaza Centers, Globe Trade Centre oraz Ronson są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Ponadto, w Warszawie została otwarta sieć kawiarni na licencji izraelskiej firmy Aroma. Działa też przedstawicielstwo izraelskiego funduszu venture capital, Giza, który pozyskał środki z Krajowego Funduszu Kapitałowego inwestującego w innowacyjne firmy start-up w obszarze wysokich technologii (najważniejsza inwestycja: Audioteka). W 2013 roku podpisano umowę o współpracy między funduszem venture capital Pitango oraz NCBiR.

Rośnie zainteresowanie izraelskich inwestorów branżą energii odnawialnej (budowa elektrowni wiatrowych, produkcja energii elektrycznej) oraz firm badających możliwość montażu indywidualnych słonecznych instalacji grzewczych.

Stan należności z tytułu **polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Izraelu na koniec 2013 r. osiągnął wartość 173,7 mln USD**.

W latach wcześniejszych nie notowano przypadków inwestycji polskich w Izraelu, poza utworzeniem biura firmy Federico Mahora FM Group Izrael, sprzedającej kosmetyki w systemie multi-level marketing.

W 2010 r. Asseco Poland zawarła umowę dot. nabycia akcji spółki holdingowej Formula Systems Ltd. (w branży informatycznej), notowanej na giełdzie w Tel Awiwie. Docelowy, całkowity koszt tej transakcji szacowany jest na 145 mln USD, zaś Asseco ma wejść w posiadanie 50,19 % udziałów w kapitale zakładowym Formula Systems.

Wśród potencjalnych obszarów dwustronnej współpracy inwestycyjnej należy wskazać sektor energetyczny, wydobywczy, elektromaszynowy i przemysł przetwórczy, a także branże: medyczną i meblarską.

5. Dostęp do rynku

Izrael jest członkiem WTO, OECD i państwem stowarzyszonym z Unią Europejską. W relacjach dwustronnych obowiązuje umowa o wolnym handlu pomiędzy Izraelem a UE. Jedynie w odniesieniu do szeregu artykułów rolnych i pochodzenia rolniczego obowiązują ograniczenia w postaci cel i kontyngentów. Polscy eksporterzy są traktowani na równi z eksporterami z innych krajów UE i nie stwierdzono stosowania szczególnych barier w tym względzie. Występujący od kilku lat zakaz importu żywych cieląt z Polski w istocie dotyczy wszystkich krajów, w których stwierdzono przypadki wystąpienia choroby BSE i obejmuje także zakaz importu wołowiny i jej przetworów ze zwierząt w wieku powyżej 48 miesięcy.

Szczególnym rodzajem ograniczania dostępu do rynku jest wymóg koszerności. Jest to bariera wynikająca z religijnego charakteru państwa. W konsekwencji mięso wieprzowe i jego przetwory (tak jak mięso innych zwierząt uznanych za „nieczyste”) nie może być przedmiotem

importu. Generalnie jednak w odniesieniu do większości produktów spożywczych (poza mięsem) brak posiadania certyfikatu kosztowności nie stanowi dzisiaj bariery w ich imporcie. Należy podkreślić, że wiele produktów polskich posiada już certyfikaty kosztowności, a izraelscy importerzy chętnie współpracują w zakresie certyfikacji, często pokrywając niezbędne koszty.

Stosowane w Izraelu procedury, wymagania celne i przywózowe są analogiczne bądź zbliżone do standardów europejskich.

W odniesieniu do wymogów sanitarnych, fitosanitarnych i weterynaryjnych problemem jest trudność w bezpośrednim uzyskaniu wzorów wymaganych świadectw. Wszelkie produkty sprowadzane do Izraela muszą spełniać miejscowe standardy opracowywane przez The Standards Institution of Israel. W sprawie uzyskania certyfikatu dla konkretnego produktu z wnioskiem winien wystąpić zarejestrowany izraelski importer.

Spełnianie wymogów sanitarnych potwierdzone jest przez Ministerstwo Zdrowia. Tu również procedura przygotowana jest pod kątem importera miejscowego. Import do Izraela owoców świeżych jest możliwy tylko i wyłącznie po uzyskaniu certyfikatu dla konkretnego produktu i producenta, po przeprowadzeniu badań fitosanitarnych.

Izrael stosuje restrykcyjną politykę w zakresie zatrudnienia obywateli obcych i konsekwentną politykę deportacji nielegalnych imigrantów (w tym z Polski). Legalna praca możliwa jest po uzyskaniu wizy z pozwoleniem na pracę. Możliwość taka dotyczy jednak tylko niektórych dziedzin gospodarki i niektórych posad, a ponadto jest limitowana.

W 2013 r. Rada UE wypracowała i przyjęła „Pakiet informacyjny dla inwestorów z krajów członkowskich inwestujących na terytoriach okupowanych (Common Messages)”. Jego założeniem jest zwrócenie uwagi obywateli i przedsiębiorstw europejskich na ryzyko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i finansowej na terenie osiedli izraelskich. Transakcje finansowe, inwestycje, zakupy, zamówienia publiczne i inne formy działalności gospodarczej (w tym świadczenie usług, np. turystycznych) prowadzone na tych osiedlach lub przynoszące im korzyści wiążą się z ryzykiem prawnym i gospodarczym wynikającym z faktu, że zgodnie z prawem międzynarodowym osiedla izraelskie znajdują się na terenach okupowanych i nie są uznawane za prawnie usankcjonowaną część terytorium Izraela. Sytuacja ta może prowadzić do sporów dotyczących praw własności gruntów, wody, surowców mineralnych lub innych surowców naturalnych, które mogą być przedmiotem zakupu lub inwestycji¹.

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy

Są one prowadzone przez Wydział Promocji Handlu i Inwestycji oraz pion ekonomiczny Ambasady RP w Tel Aviwie. Obejmują zarówno promocję mającą na celu zainteresowanie importerów i inwestorów izraelskich polskim rynkiem, jak również bezpośrednie działania kierowane do konkretnych przedsiębiorstw i instytucji. WPHI corocznie uczestniczy w imprezach informacyjno-promocyjnych – targach, konferencjach, seminariach, spotkaniach, stanowiących okazję do zaprezentowania oferty firm polskich oraz możliwości inwestycyjnych w Polsce. Są one organizowane na terenie Izraela i Autonomii Palestyńskiej, stanowiąc okazję do bezpośrednich spotkań potencjalnych partnerów biznesowych.

Stymulowanie polsko-izraelskiej współpracy gospodarczej odbywa się również poprzez bieżące wspieranie firm polskich i izraelskich w zakresie informacji na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obu krajach, szczegółowych przepisów dotyczących

¹ Dokument: Wspólne komunikaty mające na celu poinformowanie obywateli i przedsiębiorstw UE o skutkach prowadzenia działalności finansowej i gospodarczej w osiedlach, Rada UE, Sekretariat Rady, DG C 28, nr 82/13 REV 3, data wystawienia: 18.08.2013 r.

importu/eksportu określonych produktów, pomocy w nawiązaniu kontaktów z partnerami. Dodatkowym narzędziem jest portal WPHI w Tel Avivie (www.telaviv.trade.gov.pl), w którym regularnie zamieszczane są m.in. oferty eksportowe polskich firm, oferty importerów izraelskich, oferty inwestycyjne.

Istotnym elementem współpracy są polsko-izraelskie konkursy na projekty badawczo-rozwojowe, wdrażane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz MATIMOP (Izraelskie Centrum Przemysłowe ds. BiR). Projekty otrzymujące dofinansowanie mogą być realizowane przez konsorcja małych i średnich firm oraz, po stronie polskiej, instytuty badawcze. Dotychczas zostały ogłoszone trzy rundy konkursu, w ramach których w wyniku surowej selekcji do realizacji zatwierdzono łącznie 6 projektów.

Znakomitą okazją dla bliższego zapoznania się z izraelskimi doświadczeniami w zakresie współpracy na linii nauka – biznes było zorganizowane w październiku 2014 r. przez Ministerstwo Gospodarki – we współpracy z PARP – **„Polsko-Izraelskie Seminarium dot. Innowacyjności”**, stanowiące ważny punkt programu wizyty Prezydenta Izraela w Polsce. Zgromadziło ono liczną ze strony polskiej reprezentację ponad 300 przedsiębiorców oraz przedstawicieli nauki. W seminarium uczestniczyli Prezydenci Polski i Izraela, w obecności których zostało podpisane Porozumienie o współpracy (MoU) pomiędzy PARP i MATIMOP. Memorandum mówi o współpracy, wymianie informacji i wspólnej realizacji projektów wspierających rozwój kooperacji biznesowej i technologicznej. Położony w nim został nacisk na wsparcie współpracy przedsiębiorstw w celu intensyfikacji transferu technologii.

Ważnym działaniem na rzecz promocji i rozwoju dwustronnej współpracy w dziedzinie wysokich technologii są organizowane corocznie przez Ambasadę RP i WPHI w Tel Awiwie konferencje mające na celu prezentację Polski jako nowoczesnego kraju mającego wiele do zaoferowania zarówno z punktu widzenia biznesu, jak i nauki. W ostatniej (listopad 2015 r.), promującej polskie osiągnięcia w dziedzinie biotechnologii i ochrony zdrowia, uczestniczyło 9 firm z Polski i ponad 50 firm izraelskich.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Perspektywy rozwoju wzajemnych stosunków gospodarczych pomiędzy Polską a Izraelem są w zasadniczym stopniu zdeterminowane specyfiką kraju urzędowania. W ocenie WPHI Tel Awiw, ze względu na potencjał technologiczny Izraela oraz jeden z najbardziej skutecznych na świecie systemów innowacji, dalsza współpraca gospodarcza z państwem przyjmującym powinna zostać ukierunkowana szczególnie na rozwój relacji w sektorach zaawansowanych technologicznie oraz korzystanie z izraelskich praktyk w zakresie transferu technologii i rozwiązań systemowych związanych z podnoszeniem innowacyjności gospodarki. Jest to niezmiernie istotne w kontekście stosunkowo słabej pozycji innowacyjnej Polski.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na duże szanse rozwoju relacji biznesowych i naukowo-technologicznych w takich sektorach jak IT/ICT, biotechnologia i medycyna (w tym sprzęt medyczny), wybrane technologie środowiskowe, nanotechnologia. Duże znaczenie dla rozwoju polsko-izraelskiej współpracy w sektorach zaawansowanych ma również polsko-izraelski program współpracy badawczo-rozwojowej. Szczególnie przydatne dla strony polskiej powinno być korzystanie z doświadczeń izraelskich w zakresie niezwykle skutecznej komercjalizacji wyników badań naukowych.

W odniesieniu do sektorów tradycyjnych, Polska posiada w swojej ofercie większość produktów importowanych przez Izrael, niemniej jednak relatywnie mały rynek oraz stosunkowo wysokie koszty transportu sprawiają, iż kraj ten może być postrzegany przez polskich eksporterów jako mniej atrakcyjny niż np. sąsiednie rynki europejskie. Na przestrzeni ostatnich lat obroty handlowe z Izraelem stanowiły około 0,2 % całkowitej wymiany handlowej

Polski. Mimo to obserwujemy rosnące zainteresowanie rynkiem izraelskim wśród polskich producentów, a pewne grupy towarowe dają duże perspektywy sprzedaży. Należy wśród nich wymienić żywność, przede wszystkim mięso wołowe, napoje, mrożone owoce i warzywa oraz słodczyce. Kolejną grupę stanowią urządzenia mechaniczne i elektryczne oraz meble.

WPHI otrzymało również dużą liczbę zgłoszeń od polskich producentów i dystrybutorów sprzętu i urządzeń budowlanych oraz akcesoriów dla budownictwa. Jest to grupa produktów, które potencjalnie mogą znaleźć odbiorców na rynku Autonomii Palestyńskiej.

Rozwijającym się stopniowo segmentem rynku produktów spożywczych jest zdrowa, ekologiczna żywność. Spory potencjał posiadają metale i wyroby, w szczególności profile stalowe kęsy, srebro i cynk. Potencjalnym towarem eksportowym są również surowce (Izrael posiada bardzo ubogie zasoby surowców własnych). Występuje duże zapotrzebowanie na maszyny i urządzenia, zwłaszcza dla sektora infrastruktury, budownictwa i rolnictwa. Obserwuje się duże zainteresowanie zakupem drewna, pojawiają się zapytania odnośnie możliwości zakupu komponentów i części zamiennych dla motoryzacji. Rośnie eksport pojazdów i ich części, gł. autobusów. Istnieje również możliwość eksportu kabli elektrycznych i energetycznych.

Od lat obserwujemy systematyczny, aczkolwiek umiarkowany wzrost polskiego eksportu do Izraela w grupie produktów elektromaszynowych i elektrycznych oraz spożywczych. Branże te postrzegamy jako najbardziej perspektywiczne spośród branż tradycyjnych. Handel w tej grupie obejmuje głównie eksport pojazdów i ich części, podwozi, urządzeń i maszyn, a więc odbywa się przede wszystkim pomiędzy dużymi graczami rynkowymi.

Offset

Umowa offsetowa pomiędzy Skarbem Państwa a RAFAEL o wartości 440 mln USD – związana z dostawą dla Sił Zbrojnych RP przeciwpancernych pocisków kierowanych SPIKE, przenośnych wyrzutni w/w oraz elementów zabezpieczenia logistycznego całego systemu, zawarta została w dn. 17 lutego 2004 r.

Otworzyła ona nowy rozdział współpracy gospodarczej dzięki bezpośredniemu związaniu szeregu polskich przedsiębiorstw z firmami izraelskimi, poprzez formułę offsetu bezpośredniego (sektor obronny) oraz pośredniego (sektor cywilny). Formuła umowy zapewniła także transfer do Polski zaawansowanych technologii w obydwu sektorach. Realizacja zobowiązań offsetowych, w tym związanych z transferem technologii do Zakładów Metalowych MESKO S.A., przebiegała zgodnie z postanowieniami umowy offsetowej.

Rafael Advanced Defense Systems Ltd. w 2014 r. zakończył realizację zobowiązań offsetowych ujętych w Umowie Offsetowej z 2004 r., a tym samym całkowicie i przedterminowo wywiązał się z obowiązku offsetowego wynikającego z Umowy.

8. Polskie placówki ekonomiczno-handlowe

Ambasada RP w Tel Avivie, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

adres: 79 Yehuda Hamaccabi St., 62300 Tel Aviv

tel.: +972-5446246 faks: +972-3-5446247

e-mail: telaviv@trade.gov.pl, strona internetowa: www.telaviv.trade.gov.pl

Ambasada RP w Tel Avivie, Wydział Polityczno-Ekonomiczny

16 Soutine St., 64-684 Tel Aviv, tel: +972-3-7253111 faks: +972-3-5237806

e-mail: przemyslaw.bobak@msz.gov.pl, strona internetowa: www.telaviv.polemb.net